

Biblioteksplan, Ydre kommunbibliotek 2015-2018

Bakgrund:

Bibliotekslagen (SFS 2913:801, bifogas) 17 § säger att kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Syftet med biblioteksplanen:

- genom ett politiskt förankrat dokument visa på vikten av bibliotekens verksamhet utifrån kommuninvånarnas behov
- ge en överblick över bibliotekens verksamhet och ansvarsfördelning i kommunen
- vara till hjälp i det dagliga biblioteksarbetet och underlätta vid utvärdering och uppföljning av verksamheten

Måldokument för biblioteksverksamheten:

- Bibliotekslagen (bifogas)
- Skollagen: § 36 Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till ett skolbibliotek
- Unescos folkbiblioteksmanifest (antogs 1949, senaste versionen är från 1994): Folkbibliotekets huvuduppgifter är att verka för läskunnighet, information, utbildning och kultur genom att bl a skapa och stärka läsvanor hos barn redan från tidig ålder samt stödja såväl självstudier som formell utbildning på alla nivåer
- Unescos skolbiblioteksmanifest (antogs 1999). Här kan man läsa om skolbibliotekets viktiga roll för utbildning och kultur, för att främja läs- och skrivkunnigheten och för förmågan att söka information

Biblioteken i Ydre:

Folkbibliotek: Huvudbibliotek i Österbymo:
(kommunbibliotek)

Öppet 34 timmar/vecka okt-mars, 32 timmar/vecka april-sept
Ändamålsenliga, tillgängliga och trivsamma lokaler
Personal: 1.0 bibliotekschef, 0.50 biblioteksassistent, 0,25 biblioteksassistent som också arbetar i Hestra
Två publika datorer med bl a databaser för släktforskning samt en katalogdator. Trådlöst bredband.
Bärbar dator samt dataprojektor till uthyrning.
”Träffpunkten” är fritt öppen för alla som vill ställa ut. Här kan man även ha barn- och vuxenprogram.
I biblioteket finns ”Sockenbiblioteksrummet” som kan hyras ut till t ex studieförbund men som annars är fritt tillgängligt om man önskar en ”tyst” miljö för t ex studier.
I Hultgrensmuseet finns en permanent utställning med en större samling av fotografen August Christian Hultgrens foton.
I ett särskilt Ydrerum finns böcker mm med anknytning till Ydre.

Filialbibliotek invid Hestraskolan, integrerat med skolan.
Öppet: 2 timmar/vecka men fritt tillgängligt för skola och barnomsorg hela dagen. Mycket trånga och svårarbetade lokaler. Ej ändamålsenliga.

Skolbibliotek: Ydreskolan: Hjelm (högstadiet): egen bibliotekslokal som är tillgänglig hela dagen. Eleverna kan själva låna. Biblioteket är obemannat större delen av dagen.

Grabe(lågstadiet): biblioteket är inrymt i samlingsrummet
Bule: (mellanstadiet): biblioteket är inrymt i samlingsrummet
Hestra: biblioteket finns i intilliggande hus och är integrerat med folkbiblioteket. Tillgängligt för skola och barnomsorg hela dagen. Lokalerna är trånga och inte ändamålsenliga.

Medan folkbiblioteket(kommunbiblioteket) är öppet för alla så är skolbibliotekens målgrupp i första hand elever och personal.

Kommunbibliotekets verksamhet. Prioriterade grupper.

Biblioteket är en mötesplats där alla ska känna sig välkomna och kunna få den hjälp och information man önskar. Lokaler, information, teknisk utrustning samt medier är i möjligaste mån tillgängliga för alla människor. Besökare ska mötas av vänlig, hjälpsam personal som är lyhörd för önskemål samt kompetent och serviceinriktad.

I bibliotekets verksamhet ska särskild uppmärksamhet ägnas åt barn- och ungdomar, personer med funktionsnedsättning och personer med annat modersmål än svenska. (bibliotekslagen §§ 4,5,8) .

Biblioteket samarbetar med andra kommunala förvaltningar som skola, barnomsorg och äldreomsorg, med institutioner och myndigheter samt med studieförbund och föreningar. Att låna på biblioteket är gratis oavsett publiceringsform. Förseningsavgifter samt kostnader för t ex kopiering får tas ut (bibliotekslagen 9 §)

Medier:

(böcker, storstilböcker, läsa-lätt-böcker, tidningar, tidskrifter, ljudböcker, talböcker, filmer, språkkurser, CD-romskivor, e-böcker)

Medier är "bibliotekets hjärta". Medieutbudet ska vara brett och utgå från besökarnas önskemål och behov samt med hänsyn tagen till prioriterade grupper. Mediebeståndet gallras regelbundet så att inaktuella och slitna medier tas bort liksom medier som det inte finns efterfrågan på.

Ydre kommunbibliotek ingår i tillsammans med övriga östgötakommuner och Tranås i "**Göta-biblioteken**" och lånekortet gäller på alla bibliotek. Detta innebär att ett stort mediebestånd görs tillgängligt för låntagarna samt att man kan låna och lämna tillbaka medier på vilket som helst av Götabiblioteken.

Medier som inte finns på det egna biblioteket lånas när så är möjligt in från i första hand något av Göta-biblioteken eller om boken inte finns i Götabibliotekens bestånd från andra bibliotek.

Barn- och ungdomar:

Barn- och ungdomar är en prioriterad grupp. Bibliotek, skola, barnomsorg och BVC ska tillsammans med föräldrar/vårdnadstagare arbeta läsfrämjande för att skapa och stärka goda läsvanor hos barn. Mötet med språket och läsningen ska ske tidigt och vara fyllt av glädje som väcker nyfikenhet och lust. Biblioteket är en välkomnande och stimulerande miljö för barn.

- kommunens 1-åringar får som födelsedagspresent en bokgåva av biblioteket
- i samband med 2,5-årskontrollen på BVC - då särskild vikt läggs vid barnets språkutveckling - inbjuds barnet till biblioteket där en bokgåva väntar
- förskolorna besöker biblioteken men har också möjlighet att få boklådor hem till sig. I Hestra har förskolan tillgång till böckerna i biblioteksfilialen hela dagen.
- skolan erbjuds bokprat, biblioteksvisningar och har möjlighet att komplettera sitt bokbestånd med böcker från kommunbiblioteket
- BVC samt vårdcentralen, folktandvården och apoteket får boklådor från biblioteket till sina väntrum

Social/upsökande verksamhet:

- för den som av olika anledningar har svårt att läsa en bok finns utöver ljudböcker på CD- eller Mp3-skivor även ett stort utbud talböcker, "Daisy-skivor" att låna eller låna in
- biblioteket kan ladda ner Daisyskivor efter låntagarens önskemål
- låntagaren har möjlighet att själv ladda ner talböcker direkt i datorn, på skiva eller minneskort efter att ha registrerat sig på biblioteket
- biblioteket har böcker med stor stil samt böcker på lätt svenska
- på Solängen finns bokdepositioner som byts regelbundet
- "Boken kommer": den som själv på grund av t ex sjukdom eller funktionsnedsättning inte själv kan komma till biblioteket har möjlighet att få böcker mm hem till sig

Övrigt:

- på biblioteket finns en god studiemiljö i form av "tysta" rum
- det trådlösa bredbandet är tillgängligt i hela biblioteket och kan användas i entréhallen när biblioteket är stängt
- datorhandledning: för den som är nybörjare eller ovan vid datorer erbjuder biblioteket gratis enskild handledning
- studieförbund och föreningar får fritt använda bibliotekets "sockenbiblioteksrum" eller "Träffpunkten" (om det inte pågår någon utställning där) till datakurser för nybörjare
- hemsidan: på Götatabliotekens hemsida kan omlån och reservationer av medier ske dygnet runt. Administrering samt uppdatering av hemsidan sker till största delen genom Götatabliotekens webbredaktion som också tillsammans med Götatablioteken bestämmer utseende och innehåll.
- medborgarservice, turism: biblioteket får en hel del frågor som rör turism och medborgarservice och hjälper gärna till samt samarbetar med övriga på kommunkontoret för att ge bästa möjliga service
- konsumentinformation: sedan hösten 2014 finns en konsumenthörna i biblioteket. Den administreras från kommunkontoret.

Göta-biblioteken

Sedan hösten 2011 ingår Ydre kommunbibliotek tillsammans med övriga östgötakommuner och Tranås i Göta-biblioteken. Biblioteken samarbetar kring hemsidan och katalogen samt har gemensamma regler kring bl a avgifter. Genom Götas katalog görs samtliga biblioteks mediebestånd tillgängliga för alla och det är lätt att reservera medier och få dem sända till sitt hem-bibliotek. Samarbetet rör också gemensamma tjänster som e-böcker och databaser.

Bilagor:

Bibliotekslagen

Skolbiblioteksplanen

es /2015-02-02

